

1.1.2021–31.12.2021

Toimintakertomus ja tilinpäätös

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sr.

1573913-1

Osoite: Porkkalankatu 24, 00180 Helsinki

Kotipaikka: Helsinki

Sisällys

1 SÄÄTIÖN TOIMINNAN TARKOITUS, VAIKUTTAVUUS JA TARKOITUKSEN TOTEUTTAMINEN	2
1.1 Säätiön toiminnan tarkoitus ja vaikuttavuus	2
1.2 Lapsipolitiikan tieto	5
1.3 Innovaatiotoiminta.....	8
1.4 Lapsiperheköyhyysohjelma.....	11
1.5 Johtamisosaaminen.....	12
1.6 Keskitetyt toiminnot.....	13
1.7 Apurahat ja lahjoitukset	14
1.8 Viestintä ja tapahtumat	15
2 HALLINTO.....	16
2.1 Säätiön valtuuskunta	16
2.2 Säätiön hallitus	17
2.3 Varainhoitotoimikunta	17
2.4 Säätiön toimitusjohtaja	18
2.5 Säätiön henkilöstö	18
2.6 Tilintarkastus.....	18
2.7 Muut	18
3 MUUT TILIKAUDEN KESKEISET TAPAHTUMAT	19
4 VARAINHOITO JA TALOUS	20
5 LÄHIPIIRITOIMET	22
6 KATSAUS VUOTEEN 2022.....	22
Tase	24
Tuloslaskelma.....	25
Liitetiedot.....	27
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	30
Tilinpäätösmerkintä	31
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	32
Liitetietotositteet.....	32

1 SÄÄTIÖN TOIMINNAN TARKOITUS, VAIKUTTAVUUS JA TARKOITUKSEN TOTEUTTAMINEN

1.1 Säätiön toiminnan tarkoitus ja vaikuttavuus

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on edistää ja tukea Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta.

Säätiön vaikuttavuuden pitkä kaari

Lapsen hyvinvointi ja lapsen oikeuksien toteutuminen ovat säätiön toiminnan ydin. Toiminnan ensisijaisena kohderyhmänä ovat lasten hyvinvoinnin ammattilaiset ja päätöksentekijät, joiden tietopohjaan, työkäytäntöihin ja sektorit ylittävään yhteistyön vaikuttamalla voidaan parantaa olosuhteita, joissa lapset ja nuoret kasvavat, heitä koskevia päätöksiä yhteiskunnassa tehdään ja palveluita suunnitellaan ja toteutetaan. Säätiö haluaa olla rakentamassa tulevaisuutta, jossa lasten oikeuksien huomioiminen ja lapsilähtöinen toiminta on päätöksenteon ja palvelutoiminnan valtavirtaa.

Säätiön keskeiset **yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet** ovat:

1. Suomessa asuvien lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja pärjäävyys vahvistuvat ja lapsilla on Suomessa hyvä tulevaisuus
2. yhteiskunnan lapsimyönteisyys edistyy – yhdenvertaisuus paranee ja lapsen oikeuksia kunnioitetaan entistä paremmin
3. lasten ja perheiden palvelujärjestelmä vastaa lasten ja perheiden palvelutarpeeseen yhteistyössä arjen kasvuympäristöjen ammattilaisten kanssa.

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen edellyttää sitä, että lasten hyvinvoinnin ammattilaiset ja lasten hyvinvointia koskevia päätöksiä tekevät onnistuvat työssään. Se tarkoittaa muun muassa sitä, että

- lasten ja perheiden hyvinvointiongelmia ehkäistään ajoissa
- lasten ja perheiden palvelujen painopiste siirtyy korjaavista ehkäiseviin palveluihin
- ammattilaisten osaamista tuetaan tutkimusperustaisesti
- lasten ja lapsiperheiden osallisuudelle annetaan tilaa paikallisissa yhteisöissä
- lasten ja lapsiperheiden palvelujen johtaminen on ihmiskeskeistä ja palvelevaa

- tietoisuus lasten hyvinvointiin vaikuttavista toimintamenetelmistä kasvaa ja kyky soveltaa vaikuttavia työmenetelmiä paranee
- lapsinäkökulma vahvistuu kaikilla julkisen politiikan lohkoilla
- tietoisuus lasten hyvinvoinnin tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista nousee yhteiskunnassa.

Itlalla on ainutlaatuinen asema lasten hyvinvoinnin toimijoiden kentällä Suomessa.

Säätiön konkreettinen tekeminen keskittyy seuraaviin asioihin:

- Arvioimme psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuutta tutkimusnäytön valossa, tuemme menetelmien juurruttamista ja seurantaa ja vahvistamme osaamista varhaisen tuen menetelmistä ja niiden käytöstä.
- Otamme haltuun aikamme merkittäviä lasten hyvinvointia haastavia ilmiötä ja tuotamme niihin tutkimusperustaisia ratkaisuehdotuksia.
- Vahvistamme lasten hyvinvointiin liittyvää oppimaan oppimista, yhteisövaikuttavuutta ja laajaa pärjäävyyslähdeistä arjen hyvinvointia.
- Järjestämme lasten hyvinvoinnin palvelujen johtajille ja päätöksentekijöille pitkäkestoisia johtamiskoulutusta, joka vahvistaa lasten palveluihin liittyvää johtamiskykyä, systeemistä toimijuutta sekä ihmiskeskeistä ja lapsilähtöistä johtamisfilosofiaa.
- Tuotamme, jalostamme ja välitämme hyvinvoinnin ammattilaisille ja päätöksentekijöille lapsia, nuoria ja perheitä koskevaa monipuolista hyvinvointitietoa lasten hyvinvoinnista.
- Vahvistamme lasten ja perheiden hyvinvointia hankkeilla ja kampanjoilla.

Toimintaympäristö ja keskeiset toiminnot

Säätiön toimintaympäristöön on vaikuttanut kertomusvuonna erityisesti kaksi toisiinsa liittyvää muutostekijää. Yhtäältä koronapandemia on vaikuttanut lasten ja lapsiperheiden elinoloihin ja hyvinvointiin Suomessa. Toisaalta kertomusvuoden alussa valmistui parlamentaarisen komiteatyön tuloksena ensimmäinen kansallinen lapsistrategia ja kertomusvuoden syksyllä strategiaa täsmentävä toimintaohjelma, joka hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksenä. Kansallinen lapsistrategia ja sen toimeenpano-ohjelma ovat merkittäväällä tavalla edistäneet YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen sisältöjen tunnettuutta maassamme.

Säätiön kaiken tekemisen ytimessä on **tutkittu tieto**, jonka avulla voidaan vahvistaa ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta. Säätiö tekee sekä omaa tutkimustyötä keskeiseksi havaitsemistaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ilmiöistä että toimii tutkimuksen tilaajana. Säätiön lahjoitusprofessuurit Oulun ja

Turun yliopistoissa ovat tukeneet tutkittuun tietoon perustuvaa hyvinvointijohtamisen toimintamallia. Säätiö teki päätöksen kolmannesta lahjoitusprofessorista syksyllä 2021. Lapsiperheköyhyyden tematiikkaan liittyvä professuuri lahjoitettiin Tampereen yliopistolle. Kertomusvuoden lopussa säätiö oli valmistelemassa kolmea konsortiohakemusta Suomen Akatemian yhteydessä toimivan strategisen tutkimuksen neuvoston vuoden 2022 ohjelmahakuun.

Kasvun tuen toimintamallin psykososiaalisten menetelmien validointia ja Kasvun tuen sisältöjä uudistettiin muun muassa perustamalla Kasvun tuki -aikakauslehti ja järjestämällä koulutusta menetelmäinterventioiden toimeenpanoon. Lisäksi säätiön tietopalvelua monipuolusti hyvinvoinnin tietopankki Itlaston avaaminen kertomusvuoden aikana. Itlasto on verkkopohjainen alusta, joka kokoaa eri tilastotuottajien tuottamat keskeiset lasten hyvinvointia koskevat indikaattorit yhteen tietoportaaliin.

Neljällä maantieteellisellä alueella (Oulu, Tampere, Siun sote, Soite) toimiva **alueellinen oppimisverkosto** (AO) on edistänyt vuoden 2023 alusta käynnistyvää sote-uudistuksen toimeenpanoa luomalla paikallisten toimijoiden yhteistä näkemystä lapsiperheiden hyvinvoinnin alueellisesta tilanteesta, kehittämissuunnista ja kehittämisvaihtoehdoista. Alueellisen oppimisverkoston väestöpohjana on yli puoli miljoonaa ihmistä, joista lapsia on noin 100 000. Alueellisen oppiverkoston toiminta perustuu yhteisövaikuttamisen periaatteille (collective impact). Säätiö on kertomusvuoden aikana aktiivisesti edistänyt yhteisövaikuttavuuden tunnettuutta Suomessa muun muassa aiheeseen keskittyvän oman verkkosivuston ja hyvinvointialueille ja osaamis- ja tukikeskusten (OT) kehittämiseen suunnattujen tilaisuuksien kautta. Lisäksi säätiön asiantuntijat kirjoittavat kirjaa suomalaisista yhteisövaikuttamisen periaatteista ja käytännöistä. Kirjan julkaisee loppuvuodesta 2022 kansainvälinen kustantaja Springer.

Itla on tehnyt yhteistyötä myös lapsistrategian toimeenpanon, mielenterveysstrategian, LAPE-ohjelman, lapsiasianeuvottelukunnan ja OECD Opsin (Observatory of Public Sector Innovation) kanssa.

Johtamisosaamisen vahvistaminen ja koulutus siirtyivät pääasiassa etätoteutukseen koronapandemian vuoksi. Tällä toiminta-alueelle säätiö kehitti ja sovelsi kertomusvuoden aikana korkeatasoisia virtuaalikoulutuksen ja -fasilitoinnin muotoja.

Tiede- ja organisaatioviestintä on tukenut erinomaisesti säätiön toimintoja kertomusvuoden aikana. Yleisenä palautteena on tullut, että säätiö koetaan poikkeuksetta ”kokoaan suurempana”, mikä on ollut mahdollista onnistuneen viestinnän myötä. Vuoden 2021 aikana panostettiin edelleen erityisesti näkyvyyteen sosiaalisessa mediassa.

Kertomusvuoden aikana säätiön huomattavin uusi aloite liittyi alkusyksystä käynnistettyyn **lapsiperheköyhyyden tutkimus- ja kehittämishjelmaan** (*Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen*), jonka tavoitteena on tuottaa tutkimustietoon perustuvia ratkaisuja lapsiperheköyhyyden poistamiseksi Suomesta. Lapsiperheköyhyysohjelma on säätiön monivuotinen, noin 1,2 miljoonan euron investointi Suomen lapsiperheiden hyvinvoinnin kohentamiseksi.

Säätiön strategisena tavoitteena on toimia yhteistyössä merkittävien **yhteiskunnallisten toimijoiden** kanssa. Kertomusvuonna tämä tarkoitti esimerkiksi isojen seminaarien järjestämistä yhteistyössä työeläkeyhtiö Varman ja Talous ja Nuoret TAT:n sekä Väestöliiton kanssa. Kansainvälisistä tutkimusyhteisöistä tärkein yhteistyökumppani oli Canberran yliopisto Australiasta. Säätiön kansainvälistä toimintatapaa tuki hyvin myöskin vuoden 2021 aikana käynnistetty kolmihenkinen kansainvälisen asiantuntijapaneelin työ.

Säätiön varainhoito onnistui kertomusvuoden aikana erittäin hyvin. Säätiö sai sijoitetun pääoman tuoton lisäksi myös muuta rahoitusta erilaisten kilpailutusten kautta muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriöstä vuosille 2021–2023 ja Suomen Akatemialta vuosille 2022–2024, mikä laajentaa säätiön toimintamahdollisuuksia tulevina vuosina. Säätiö on saavuttanut luotettavan ja asiantuntevan toimijan aseman lasten hyvinvointiin liittyvässä tutkimustoiminnassa, mistä kertoo muun muassa se, että säätiötä pyydetään paljon mukaan erilaisiin konsortioihin.

Säätiö tilasi strategian puolivälitarkastelua varten sidosryhmäselvityksen toukokuussa. Selvityksen teki OwlGroup. Itlan katsottiin useissa vastauksissa edustavan ”korkean profiilin” toimijaa sekä olevan arvokas yhteistyökumppani. Itlan katsottiin lisänneen tunnettuuttaan erittäin nopeasti, mutta säätiö on edelleen tunnettu verrattain suppealle joukolle. Sidosryhmäselvityksen tuloksia käsiteltiin elokuussa hallituksen strategiaseminaarissa.

Yksittäisistä kertomusvuonna käynnistyneistä tutkimushankkeista voidaan mainita opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella vuosina 2022–2024 tehtävä laaja kansallinen tutkimus väestömuutosten vaikutuksista varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen. Tutkimushanke toteutetaan yhteistyössä Helsingin yliopiston ja aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n kanssa.

1.2 Lapsipolitiikan tieto

Suuri osa lapsiperheille suunnatusta tuesta Suomessa on projektiluontoista, pirstaleista ja laadultaan vaihtelevaa. Tutkimustietoa hyödyntämällä voidaan pienentää riskiä, että resursseja käytetään vaikutuksiltaan vähäisiin tai jopa haitallisiin toimenpiteisiin. Vaikuttava lasten ja nuorten ongelmien ennaltaehkäisy edellyttää usein työskentelyn kohdentamista koko perheeseen ja myös laajempaan sosiaaliseen ympäristöön. Itla arvioi erilaisten menetelmien tutkimusnäyttöä, vahvistaa vaikuttaviin menetelmiin liittyvää implementointiosaamista ja tukee näyttöön perustuvan tiedon ylläpitoa ja seurantaa.

Lapsipolitiikan tietopankki

Itlasto – lasten ja nuorten hyvinvoinnin tietopankki

Itla julkaisi kertomusvuonna lasten ja nuorten hyvinvoinnin sähköisen tietopankin, Itlaston (itlasto.fi). Itlastosta löytyy hyvinvointia kuvaavien indikaattoreiden avulla vastauksia

siihen, miten lapsemme voivat. Itlaston tavoitteena on helpottaa lapsipoliittisen tiedon etsimistä ja auttaa lasten ja nuorten hyvinvointitiedon tietoaukkojen, -piikkien ja -vi-noumien tunnistamisessa.

Kasvun tuki

Kasvun tuki on ollut säätiön merkittävä toiminnallinen brändi jo vuosia ennen eduskun-nan vuonna 2017 säätiölle tekemää lahjoituspäätöstä ja siirtoa eduskunnan alaiseksi säätiöksi. Kasvun tuki rakentuu kasvuntuki.fi-tietolähteestä ja kertomusvuonna lansee-ratusta Kasvun tuki -aikakauslehdestä.

Kasvun tuessa arvioidaan psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuusnäyttöä ja edis-tetään vaikuttavien tutkimusperustaisten menetelmien käyttöönottoa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Kasvun tuki -tietolähteessä oli kertomusvuoden lopussa 31 arvioi-tua menetelmää. Tietolähteen verkkosivut uudistettiin keväällä 2021. Menetelmäarvioista kirjoitettiin tiivistelmät, jotka käännettiin sekä ruotsiksi että englanniksi. Arviointityön pe-rustana toimivan arviointijärjestelmän kehittämistä ja arviointikäsitteiden uudistamista jatkettiin Ungsinnin (Kasvun tuen norjalainen vastine) kanssa yhteistyössä.

Kasvun tuki -aikakauslehti on kaksi kertaa vuodessa verkossa ilmestyvä vertaisarvioitu tiedejulkaisu. Menetelmäarvioita julkaistaan systemaattisina katsauksina lehdessä vuodesta 2022 alkaen. Lehti laajentaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia koske-vaan tietopohjaa ja edistää tutkimusperustaista päätöksentekoa ja ammattilaisten näyttöön perustuvaa toimintaa. Lehti tarjoaa myös foorumin eri toimijoiden väliselle keskustelulle. Konkreettisenä esimerkkinä tästä on lehden Triangeli-keskustelu ja -pod-cast, joissa tutkija, päättäjät ja ammattilainen kohtaavat tietyn teeman ympärillä. Julkai-sulle haetaan Julkaisufoorumi-luokitusta (JuFo) keväällä 2022.

Implementointiosaaminen

Tutkimusnäyttöön perustuvien interventioiden implementoinnilla varmistetaan näiden käyttö kohderyhmiä hyödyttävällä tavalla. Itla edistää implementointiosaamista koulu-tuksella ja välittämällä erilaisia kansainvälisiä työtapoja Suomeen. Kertomusvuonna säätiö käänntti Alankomaissa ja Isossa-Britanniassa validoidun Nomad-työvälineen suomeksi. Instrumentin validointityön Suomessa on suunniteltu käynnistyvän vuonna 2022.

Kansallisen implementointiosaamisen vahvistamiseksi säätiö osallistui Lasten ja nuor-ten vaativimpien palveluiden OT-keskuksia valmistelevan työryhmän raportin (STM, 2021:18) laadintaan. Tässä työssä säätiö nosti esille niin sanotun kolmiomallin. Kol-miomallissa kuvataan näyttöön perustuvien menetelmien implementoinnin kansallinen rakenne, jossa lasten käytösongelmien ehkäisyä ja varhaista hoitoa tukee menetelmän kotipesään luotu vahva infrastruktuuri. Infrastruktuurin avulla alueilla toteutettua mene-telmätyötä ja tähän liittyvää seuranta voidaan toteuttaa pitkäjänteisesti ja toimijoita

tukien. Malli on rakennettu yhteistyössä Turun yliopiston lastenpsykiatrisen tutkimuskeskuksen kanssa Voimaperheet-toimintamallin ja Ihmeelliset vuodet -menetelmän perustalle.

Alueilla tehtävän implementointityön tueksi Itla järjesti yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa seminaarin *Laatua ja vaikuttavuutta lasten ja nuorten palveluihin – näyttöön perustuvat menetelmät osaksi päivittäistä työtä*. Seminaari suunnattiin erityisesti meneillään olevien reformien (esim. Kansallinen mielenterveysstrategia, LAPE-ohjelma) toimeenpanon tueksi. Kansainvälistä osaamista tilaisuuteen toi professori John Lavis McMaster-yliopistosta Kanadasta. Lisäksi seminaari käynnisti neliosaisen koulutussarjan *Näyttöön perustuvien menetelmien juurruttamisen tuki*.

Koulutussisällöistä voidaan mainita myös vuonna 2020 konseptoitu Helsingin yliopistossa järjestettävä interventio- ja implementointiosaamisen kurssi *Vaikuttavat menetelmät ja toimintamallit tutkimusperustaisessa päätöksenteossa*.

Kansalliset ja kansanväliset hankkeet

Pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin NordicDataPrev-verkostossa ja The First 1 000 days in the Nordic Countries -hankkeessa. Vuonna 2021 saadun hankerahoituksen määrä oli 40 154,99 euroa. First 1 000 days -hankkeessa julkaistiin kaksi raporttia, toinen raskaana olevien sekä alle kaksivuotiaiden lasten psykososiaalisen tuen palvelutarjonnasta ja toinen tietopohjasta, jonka varassa palvelut toimivat Pohjoismaissa. Näiden raporttien pohjalta julkaistiin myös kaksi vertaisarvioitua tieteellistä artikkelia. Tilanneraportin julkaisutilaisuus järjestettiin kolmikielisenä webinaarina keväällä 2021. Webinaari käynnisti kolmen työpajan sarjan, jonka tuotoksena syntyi toimenpide-ehdotuksia psykososiaalisen tuen parantamiseksi. Eri maiden ehdotukset syntetisoidaan esitettäväksi Pohjoismaiselle ministerineuvostolle hankkeen loppukonferenssissa Reykjavikissa kesällä 2022.

Yhteistyössä kanadalaisen McMaster-yliopiston kanssa syntyi kertomusvuonna artikkeli, jossa vertaillaan tapoja käsitteellistää koronan aiheuttamiin koulusulkuihin liittyviä haittoja kolmessa eri hyvinvointijärjestelmässä (Kanada, Suomi, Ruotsi) vuonna 2020. Artikkelin ilmestyy huippukustantaja Routledgen julkaisemassa antologiassa keväällä 2022.

Opetushallituksen ja Itlan projekti Käyttäytymisellään reagoivien lasten ja nuorten tuki esi- ja perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksessa (2020–2022) käynnistyi osana kansallista VIP-verkoston teemaryhmää, joka rakentuu Oikeus oppia -hankekokonaisuudelle. Tavoitteena on lisätä tutkimukseen perustuvaa tietoa ja käyttäytymisellään reagoivien lasten ja nuorten kannalta oleellisten tahojen tietoisuutta ilmiöstä.

Itla osallistui Vanhempana Suomessa: Ulkomaalaistaustaisille suunnatun psykoedukatiivisen pilottiryhmän käsikirjan laatimiseen. Käsikirjaa pilotoidaan osana Helsingin kaupungin ja Barnahus-hankkeen yhteistyötä.

1.3 Innovaatiotoiminta

Lasten, nuorten ja perheiden jo ennen koronapandemiaa ruuhkautuneet palvelut ovat ruuhkautuneet entisestään vuoden 2021 aikana. Erityisesti nuorten erityistason mielen-terveyspalvelut ovat olleet tukossa. Kansallinen työ lapsiperhepalvelujen painopisteen siirtämiseksi korjaavista palveluista ehkäiseviin palveluihin on jatkunut eri puolilla Suomea myös Itlan tukemana.

Erityisesti Itlan Alueellisen oppimisverkoston työskentelyyn nivottu yhteisövaikuttavuusviitekehys ja sen soveltaminen on herättänyt kansallisesti kiinnostusta sote-uudistuksen ja uusien hyvinvointialueiden suunnittelutyössä. Kaikille hyvinvointialueiden valmistelijoille on järjestetty yhteisiä keskustelu- ja infotilaisuuksia sekä sparrattu erikseen useiden hyvinvointialueiden valmistelijoita yhteisövaikuttavuudesta ja lapsiperhepalveluiden pärjäävyyslähteisestä kehittämisestä.

Lisäksi vuoden 2021 painopisteitä ovat olleet SenseMaker®-työkalun soveltaminen lasten osallisuuden kokemusten keräämisessä sekä lapsiperheiden palvelutarpeen ennakoinnin tueksi kehitetty Tilannehuone-työkalu. Näiden avausten avulla tuotetaan uutta tutkimustietoa, kehitetään uudenlaisia tutkimus- ja tiedonkeruumenetelmiä sekä digitaalisia työkaluja monialaisen johtamisen tueksi.

Alueellinen oppimisverkosto

Alueellisen oppimisverkoston toiminta käynnistyi syksyllä 2020 pilottina neljällä eri alueella (Siun soten ja Soiten kuntayhtymät sekä Oulu ja Tampere) ja jatkui vuoden 2021 aikana. Alueellisessa oppimisverkostossa on kolme keskeistä kokonaisuutta 1) kehitysypäristöjen ja palveluiden yhteistoiminnan kehittäminen Lapset puheeksi -menetelmää hyödyntämällä, 2) toiminnallisten ja osallisuuteen kutsuvien paikallisyhteisöjen vahvistaminen ja 3) tilannehuonetyökalun kehittäminen ehkäisevien palvelujen ennakoinnin ja suuntaamisen tukena. Vuoden 2021 aikana kaikilla neljällä alueella työskentely on jatkunut pitkäjänteisesti. Oulun kaupunki päätti laajentaa toimintamallia kaupungin sisällä laajemmalle alueelle (Tuiran palvelualue) ja käynnisti valmistelun palvelumallin käyttöönotosta koko kaupungissa. Oulun kaupunki sai myös palkinnon palvelumallin kehittämisestä Kunta2030-gaalassa.

Lapsiperheiden palvelutarpeen ennakoinnin Tilannehuone-työkalun kehittäminen konseptista prototyyppiksi yhteistyössä PTC Services Oy:n kanssa valmistui joulukuussa 2021. Prototyyppissä johtamista ohjaavana ajatuksena on kerätä ja tuoda näkyväksi lapsia ja

perheitä kohtaavien ammattilaisten havaintoja, joiden perusteella tunnistetaan keskeisiä hyvinvointiin vaikuttavia ilmiöitä, ja muodostetaan aloitteita sekä toimenpiteitä alueen asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vuonna 2021 toteutettiin kaksi oppimisverkoston alueiden toimijoiden yhteistä keskustelua ja yhteistä oppimista tukevaa Oppimisverkostopäivät-tapahtumaa toukokuussa ja marraskuussa.

Itla ja Tiina ja Antti Herlinin säätiö perustivat yhteisen innovaatio- ja tutkimusrahaston tukemaan Alueellisen oppimisverkoston alueella tehtävää kokeilu- ja tutkimustoimintaa. Rahaston jatkuva haku alkoi 30.3.2021.

Rahastosta on myönnetty vuoden 2021 aikana rahoitusta kolmelle eri kokonaisuudelle:

- 1) Järjestövarikkokokeilu Oulun kaupungissa, toimijana Auta lasta ry (43 000 €)
- 2) Kouluympäristön hyvinvoinnin ja pärjävyyden edistäminen lasten itsesäätelyn, tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisen avulla (TCM-pilotti), toimijana Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystaloyhtymä Soite sekä Kokkolan kaupunki (49 326 €)
- 3) TCM-pilotin vaikuttavuustutkimus, toimijana Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydenius (35 000 €).

SenseMaker –pilottitutkimus

SenseMaker®-pilottitutkimus käynnistyi lokakuussa 2021 Oulussa Kaakkurin koulussa. Tutkimus koskee SenseMaker-kyselytyökalun soveltumista lasten ja nuorten osallisuuden kokemusten kuvailemiseksi Suomessa. Tutkimus toteutetaan vuosien 2021 ja 2022 aikana. Tutkimuksen tarkoituksena on syventää ymmärrystä lasten ja nuorten osallisuuden kokemusten rakentumisesta ja niihin liittyvistä tekijöistä heidän itsensä, vanhempien, luokanopettajien ja -valvojen sekä koulussa harrastustoimintaa ohjaavien aikuisten kuvailemina. Lisäksi selvitetään, millä tavoin Suomen mallin mukainen koulussa tarjottava harrastustoiminta on yhteydessä lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksiin osana koulu yhteisöä. Tutkimuksessa testataan ja selvitetään, soveltuuko SenseMaker-kyselytyökalu ja -tutkimusmetodi lasten ja nuorten osallisuuden kokemusten tutkimiseen Suomessa ja voidaanko sitä hyödyntää jatkossa laajemmin.

Haastekilpailu

Vuoden 2021 Lapsuuden rakentajat haastekilpailun teemana oli lapsiperheiden kanssa tehtävässä työssä tärkeiksi osoittautuneet korona-ajan digiratkaisut. Haastekilpailu järjestettiin yhdessä Pelastakaa Lapset ry:n digisosaaliryhmän hankkeen kanssa. Tuomaristo painotti arvioinnissa perheenjäsenten osallisuutta digiratkaisun toiminnassa, tarpeen määrittelyssä ja konseptin kehittämisessä. Haastekilpailun voitti StepApp-

mobiilisovellus, joka on kehitetty Suomen Uusperheiden Liiton Stepping-hankkeessa osaksi uusperheiden valmennusta. Sovelluksen avulla pyritään vahvistamaan perheiden toimivuutta esimerkiksi pelien avulla sekä antamalla lisää tietoa uusperhe-elämän teemoista. Palkintona SteppApp-mobiilisovellusta kehitettiin Adventure Clubin palvelumuotoilukiihdyttämössä erityisesti uusperheissä asuvien lasten tarpeisiin vastaamiseksi syksyn 2021 ajan.

Kunniamaininta annettiin Punaisen ristin Nuorten turvatalojen digitaaliselle turvatalolle. Nuorten turvatalot on jo useamman vuoden kohdannut ja tukenut nuoria Sekasin chatissa yhdessä järjestökumppaneidensa kanssa. Helmikuussa 2021 Nuorten turvatalot aloitti uudenlaisen digitaalisen turvatalotoiminnan suunnittelun, jonka tavoitteena oli tukea erityisesti niitä yhteisöjä, joiden elämää koronapandemia oli entisestään vaikeuttanut. Kunniamainintaan liittyvän palkinnon avulla Nuorten turvatalot toteuttivat strategia- ja tulevaisuusmuotoiluprosessin Family Matters Oy:n kanssa.

Innovaatiotoiminnasta jaetut apurahat

Itlan ensimmäinen oma tutkimusapurahahaku käynnistyi 16.4.2021. Säätiö myönsi kevään 2021 haussa kolme verotonta henkilökohtaista työskentelyapurahaa tieteelliseen tutkimukseen korkeintaan 12 kuukauden tutkimustyöhön. Tutkimusapurahahaku kohdistui Lapset puheeksi -toimintamalliin osana koulujen ennaltaehkäisevää toimintaa tai Lapsuuden rakentajat haastekilpailuun vuosina 2019 ja 2020 osallistuneisiin toimintamalleihin, jotka koskevat harrastamisen Suomen mallin toteutusta tai lasten ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten äänen kuulemisen vahvistamista.

Apurahaa myönnettiin kertomusvuoden aikana seuraaviin tutkimuksiin:

- Lapsuuden ja nuoruuden harrastustoiminnan yhteys psyykkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen nuoruudessa ja aikuisuudessa. Väitöskirjatutkija: Johanna Timonen, lääketieteen tohtorikoulutuksen tutkinto-ohjelma, Oulun yliopisto. (12 000 €)
- Lapset puheeksi -menetelmä kouluympäristössä. Väitöskirjatutkija: Lotta Allemand, psykologian, oppimisen ja kommunikaation tohtoriohjelma. Helsingin yliopisto. (23 668 €)

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy: Hoito syytteen sijaan -mallin tutkimus

Itla vastasi Pohjoisen OT-keskuksen jatkovalmistelun tarjouspyyntöön ulkopuolisesta tutkimuksesta koskien Nuorten syrjäytymisen ehkäisy - Hoito syytteen sijaan mallia. Tutkimus käynnistyi 15.9.2021. Tutkimus koostui kahdesta osasta: 1) Empiirisestä haastattelututkimuksesta, jolla selvitettiin hankkeen tulokset ja 2) Teoreettisesta osasta, joka koostui kirjallisuuskatsauksesta samankaltaisten muualla toteutettujen hankkeiden tuloksista. Tutkimuksen tärkeimpänä tavoitteena oli kuvata toteutettu toimintamalli ja sen tulokset

sekä peilata tuloksia muihin samankaltaisiin toimintamalleihin. Haastatteluosuudessa haastateltiin hankkeen keskeiset toimijat. Hanketta tarkasteltiin monipuolisesti osaamisen, resurssien, toimintakäytäntöjen, nuorten osallisuuden ja monialaisen yhteistyön näkökulmista. Alustava raportti valmistui 31.10.2021 ja tuloksia esiteltiin tutkimuksen tilaajalle lokakuussa ja joulukuussa 2021. Raportin lisäksi tutkimuksesta tuotetaan tieteellinen artikkeli maaliskuuhun 2022 mennessä ja tuloksia esitellään kevään 2022 aikana kansallisessa webinaarissa.

Viestintä

Viestiaksemme työstämme yleistajuisesti teimme vuoden 2021 aikana yhteistyötä MustRead median sekä Calcuksen kanssa. MustRead toteutti kaksi Lapset ja nuoret -uutiskirjettä, joista ensimmäinen käsitteli lapsiperheköyhyyttä ja toinen yhteisövaikutavuutta. Calcus tuotti Helsingin sanomien liitteeseen yleistajuisen artikkelin Alueellisen oppimisverkoston työskentelystä ja tavoitteista. Osana Alueellisen oppimisverkoston viestintää toteutettiin Noon Viestintä Oy:n kanssa video AO-työstä. Video julkaistaan tammikuussa 2022.

1.4 Lapsiperheköyhyysohjelma

Syksyllä käynnistyi Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen -ohjelma. Ohjelman tavoitteena on selvittää lapsiperheköyhyyden tila Suomessa, tunnistaa vaikuttavia toimia, joilla lapsiperheköyhyyttä voidaan vähentää, sekä vauhdittaa aiheen tutkimus- ja vaikuttamistoimintaa.

Ohjelman ensimmäisessä vaiheessa syksyllä 2021 on tehty tarkempaa ohjelmasuunnitelmaa sekä syntetisoitu aikaisempaa tutkimustietoa aiheesta. Osana suunnittelutyötä ohjelmaa on esitelty useissa tilaisuuksissa kokemusasiantuntijoille sekä poliittisille päättäjille.

Aikaisempaa tutkimustietoa sekä tutkimusaukkoja on kartoitettu hyödyntämällä Suomalaisen tiedeakatemian kehittämää ilmiöpöytämallia. Itla järjesti kaksi ilmiöpöytää perhetaustan ja koulutuksen yhteydestä. Ensimmäisessä ilmiöpöydässä tutkijoiden puheenvuorojen pohjalta selvitettiin, mitä tutkimusnäyttö kertoo aiheesta. Toisessa, aiheen ammattilaisten ilmiöpöydässä selvitettiin keskeisiä tutkimusaukkoja ja mahdollisia kipuristeitä, joita tulisi huomioida paremmin. Näistä tapahtumista julkaistaan vuonna 2022 tutkimukset, jotka avaavat kysymyksiä laajemmalle yleisölle. Ohjelman tavoitteita ja etenemistä on kuvattu tarkemmin syksyllä julkaistussa blogikirjoituksessa. Lapsiperheköyhyysohjelmaan kuuluu edellä mainittu Tampereen yliopistolle lahjoitettu kolmivuotinen professuuri.

1.5 Johtamisosaaminen

Vuonna 2021 Itla edisti lapsilähtöisen päätöksenteon ja palvelutoiminnan muutosta panostamalla johtajien kyvykkyyksiin edistää ihmislähtöistä hyvinvointijohtamista ja muutoksen mahdollistamista. Koronapandemian jatkuessa säätiön johtamiskoulutustoiminta painottui virtuaalikoulutuksiin. Keväällä 2021 jatkettiin hyvinvointijohtamisen online-työpajasarjaa yhteistyössä muun muassa Children Englandin ja Leedsin kaupungin kanssa. Työpajat käsittelivät mahdollisuuksia tuoda nuorten syvällistä osallisuutta politiikkasuunnitteluun – jopa korona-aikana ja virtuaalisesti – sekä Leedsin kaupungin muutosmatkaa lapsilähtöiseksi suhdeperustaisen johtamisen muutoksen kautta.

Kaikille avoimien johtamisen muutosta käsittelevien online-työpajojen lisäksi toteutettiin puolen vuoden virtuaalinen johtamiskoulutusprosessi Itlan Alueellisen oppimisverkoston piirissä oleville johtajille eri puolilta Suomea. Johtamiskoulutus tuki alueita yhteisen tavoitteen tietoisessa rakentamisessa, erilaisten toimijoiden osaamisen hyödyntämisessä, vastuullisen itseohjautuvuuden tukemisessa sekä loppukäyttäjän palautteen ja organisaation oppimisen vahvasta kytkennästä huolehtimisessa.

Yksi lapsilähtöisen hyvinvointijohtamisen oleellinen osa on poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen. Sitä edistettiin antamalla Itlan virtuaalikoulutusosaamista myös Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnittelun käyttöön. Samoin Itla toimi innovaatiopartnerina Työ 2.0 Labissä, joka on valtion kohtaamispaikka ilmiölähtöiselle, hallinnonala- ja sektorirajat ylittävälle valmistelulle sekä yhdessä oppimiselle.

Itlan pitkäkestoisen Lapsuuden rakentajat –johtamiskoulutuksen yhdessä luomiseen perustuvat koulutusmoduulit olivat kevään 2021 koronan vuoksi tauolla, mutta osallistujien sektorit ylittävät ”venekunnat” jatkoivat työskentelyään yhdessä. Syksyllä päästiin jatkamaan kurssin 1 koulutusta muuallakin kuin verkko-oppimisympäristössä. Uusi eri sektorien johtajia yhteen kokoava Lapsuuden rakentajat –kurssi aloitti virtuaalisena joulukuussa 2021.

Kokeilutoiminta

Vuoden 2021 syksyllä vahvistettiin Itlan panostusta kokeilutoimintaan, joka täydentää tutkimuksen ja käytännön kautta saatua tietoa ja työkalupakkia, ja kirittää tulevaisuusyhteensopivaa uudistumista lasten hyvinvoinnin kysymyksissä. Yhdessä valtion oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa käynnistettiin kokeilu, jonka tavoitteena on mallintaa laadukkaan oppimista tukevan kuntoutuksen toteuttamista lähikoulussa ja siten kehittää yhteisöllisen oppilashuollon menetelmiä. Ymmärrystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin yhteydestä ekologiseen kestävyys ja luontosuhteeseen lähdettiin kerryttämään seitsemän dialogin sarjalla. Noin 50 kestävän kehityksen asiantuntijaa ja ammattilaista julkishallinnosta, järjestöistä, kunnista, säätiöistä ja yritysten vastuullisuustyössä

pohti lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemista osana planetaarisen hyvinvoinnin, ekologisen kestävyys ja kestävä kehityksen edistämistä eri kasvuympäristöissä. Itlan sil-
lanrakentajan rooli tulevaisuuslähtöisessä ja laaja-alaisessa erilaisten hyvinvointitoimi-
joiden yhteistyössä koettiin tärkeäksi kaikkien toimijoiden toimintamahdollisuuksia pa-
rantavaksi avaukseksi.

1.6 Keskitetyt toiminnot

Säätiön keskitettyihin toimintoihin sisältyy hallintokulujen lisäksi erilaisia hank-
keita ja tapahtumia.

Lasten hyvinvointiteema kuntavaaleissa – tutkimushanke

Keväällä 2021 aloitetussa Itlan vaalitutkimuskokonaisuudessa selvitettiin laaja-
alaisesti, miten lapset ja nuoret huomioidaan vaaleissa. Tutkimuksessa havait-
tiin, että lapset ja lasten hyvinvointi näkyivät vain niukasti vaalien yhteydessä
käydyissä keskusteluissa. Osana tutkimuskokonaisuutta julkaistiin suomenkieli-
nen raportti Itlan julkaisusarjassa, järjestettiin tutkimuslöydösten pohjalta vaali-
keskustelu sekä kirjoitettiin englanninkielinen artikkelikäsikirjoitus, joka on tarkoi-
tus julkaista kansainvälisessä tiedelehdessä vuonna 2022.

Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos-palvelun tutkimus

Vuonna 2020 Helsingin Diakonissalaitos haki tarjouspyynnöllä Vamos-nuortenpalvelun
vaikuttavuustutkimuksen tekijää. Itla voitti tarjouskilpailun. Diakonissalaitoksen rahoit-
tama tutkimus saatiin valmiiksi 2021. Tutkimus ja siitä tehty lyhyt yleistajuinen tiivistelmä
julkaistiin Itlan julkaisusarjoissa. Vamos-nuortenpalvelu palkittiin Vuoden Vaikuttavuus-
teko 2021 –kilpailussa kategoriassa Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden teko. Vaikuttavuus-
tutkimus sai erityismaininnan.

Hyvää työtä nuori – dialogit ja tapahtuma

Kevään ja syksyn 2021 aikana toteutettiin Hyvää työtä nuori –dialogeja sekä verkkota-
pahtuma. Nuoret olivat dialogien ja tapahtuman pääosassa. Tavoitteena tilaisuuksissa
oli kuulla nuoria ja etsiä ratkaisuja hyvän työn ja tulevaisuuden rakentamiseen. Lisäksi
kuultiin tutkijoita, päättäjiä, yrityksiä ja nuorten kanssa eri sektoreilla työskenteleviä am-
mattilaisia.

Tilaisuudet järjestivät työeläkeyhtiö Varma, Itla ja Talous ja nuoret TAT. Tilaisuudet ja lo-
puksi julkaistu manifesti ovat osa Tutkitun tiedon teemavuotta 2021. Tapahtuman

toteutuksessa mukana oli 60 henkilöä ja etukäteisdialoageihin osallistui noin 30 henkilöä. Toteutustavalla onnistuimme luomaan dialogia eri toimijoiden ja eri sukupolvien välille. Hyvää työtä nuori -verkkotilaisuus kokosi linjoille syyskuussa yli 860 katsojaa.

Tutkitun tiedon teemavuoteen osallistuminen vahvisti nuorten arjen ja tutkitun tiedon välistä dialogia ja toi esiin, että tarvitsemme tämänkaltaista tutkimuksen ja arjen välistä ratkaisukeskeistä keskustelua yhteiskuntamme kompleksisten monialaisten haasteiden ratkaisemiseksi.

Kirjallisuuskatsaus lasten luontosuhteesta

Yhdessä Alli Paasikiven säätiön ja Suomen ympäristökeskus SYKE:n tutkimusryhmän kanssa toteutettiin systemaattinen kirjallisuuskatsaus kanssa lasten luontosuhteen vaikutuksesta hyvinvointiin ja terveyteen. Aihe oli myös Lapsen oikeuksien foorumi Ääni21 - tapahtuman teemana marraskuussa.

1.7 Apurahat ja lahjoitukset

Lahjoitusprofessuurit

Itla on lahjoittanut yhteensä kolme lahjoitusprofessuuria: interventio- ja implementointitutkimuksen professuurit Turun ja Oulun yliopistoihin sekä viimeisimpänä osana lapsiperheköyhyysohjelmaa professuurin Tampereen yliopistoon.

- Oulun yliopisto (päätös 12/2019; käynnistynyt keväällä 2020; kolmevuotinen lahjoitus ja optio; osa-aikainen 50 %)
- Turun yliopisto (päätös 12/2019; käynnistynyt 2021 alusta; kolmevuotinen lahjoitus ja optio; osa-aikainen 50 %)
- Tampereen yliopisto (päätös 9/2021, käynnistyy keväällä 2022; kolmevuotinen lahjoitus plus optio, 100 %)

Yhteisillä ruokailuilla elämänvoimaa -hankerahoitus

Yhteisillä ruokailuilla elinvoimaa -hankkeessa kartoitetaan, miten vauvaperheiden arki-ruokailuun tähtäävä toiminta onnistuu muuttamaan perheiden elämää terveellisemmäksi ja yhteisiä hetkiä korostavaksi. Hanke toteutetaan yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton sekä Vennerin kanssa. Säätiö rahoitti hanketta kertomusvuoden aikana 10 000 eurolla.

Tieteelliseen tutkimukseen myönnetyt apurahat

Kertomusvuoden aikana Itla on myöntänyt apurahoja tieteelliseen tutkimukseen innovaatio-toimintalinjasta yhteensä 35 668,35 euroa (ks. kappale 1.3 Innovaatiotoiminta).

1.8 Viestintä ja tapahtumat

Viestintä tekee Itlaa ja sen toimintaa tunnetuksi sekä mahdollistaa osaltaan toiminnan tavoitteiden saavuttamisen. Vuonna 2021 Itlan viestinnässä keskityttiin kanavien, sisältöjen ja seurannan edelleen kehittämiseen. Itlan sivulle laadittiin tietoväylä-lisäosa, joka auttaa sivulla navigoinnissa. Verkkosivujen hakukoneoptimointia parannettiin. Vuoden 2021 aikana avattiin kaksi uutta verkkosivua ja -palvelua: Lapsuudenrakentajatverstaas.fi ja Itlasto.fi. Vertaisarvioidun Kasvun tuki -aikakauslehden lanseeraaminen oli Itlalle suomenkielisen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia koskevan tiedon tuottajana merkittävä avaus. Itlan omissa julkaisusarjoissa uutena ilmestyi *Pointti: Selkeästi tutkimuksesta*, jossa tiivistetään tutkimuksen ydin. Ensimmäinen Pointti-julkaisu käsittelee Vamos-nuortenpalvelun vaikuttavuustutkimusta.

Suosituimpia aiheita Itlan kanavissa olivat tutkimukset *Nuorten maksuhäiriömerkintöjen taustalla useita kuormittavia tekijöitä* ja *Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi vaaliteemoina Suomessa 2015–2021*. Yleisöä kiinnosti myös Lapsuuden rakentajat haastekilpailu ja StepApp-mobiilisovellus. Lisäksi Samalta viivalta -ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen -ohjelma, Lapsuuden rakentajat innovaatio- ja tutkimusrahasto sekä Itlaston ja Kasvun tuki -aikakauslehden julkaisu kiinnostivat. Tutkimukset sekä lahjoitusprofessori olivat myös mediaa kiinnostavia aiheita.

Seuraaja- ja reaktiomäärät kasvoivat sosiaalisen median kanavissa. Verkkosivukävijöiden määrä väheni hieman Itla.fi-sivulla edellisen vuoden Lapselle lounas -kampanjan tuoman runsaan kävijämäärän jälkeen. Huhtikuussa 2020 aloitetun Lapsuuden rakentajat -podcastin julkaisemista jatkettiin kymmenellä jaksolla. Lisäksi julkaistiin ensimmäinen Kasvun tuen Triangeli-podcastin jakso. Jaksoja oli julkaistu vuoden 2021 loppuun mennessä yhteensä 21 ja niitä on kuunneltu yhteensä 2 554 kertaa. Podcastit ja blogit toimivat Itlan asiantuntijoille ja yhteistyökumppaneille kanavina yhteiskunnallisesti tärkeiden aiheiden avaamiseksi laajemmalle yleisölle.

Tutkitun tiedon teemavuosi ja tapahtumat

Itla oli mukana Tutkitun tiedon teemavuodessa 2021. Teemavuosi oli opetus- ja kulttuuriministeriön, Suomen Akatemian ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteinen hanke. Itla oli mukana sekä teemavuoden yhteistyöverkostossa että tapahtumien toteuttajana joko yksin tai yhteistyössä muiden järjestäjien kanssa. Tutkitun tiedon teemavuoden

tarkoituksena oli tukea nyky-yhteiskunnan murroksien ja niiden ratkaisemisen ymmärtämistä sekä tehdä tieto entistä saavutettavammaksi ja sen merkitys näkyvämmäksi arjessa. Itla toi teemavuoden kautta esiin omien ja yhteistyökumppaneidensa lasten, nuorten ja perheiden tietoperustaista hyvinvoinnin kehittämistä ja tukemista sekä oli osana teemavuotta lisäämässä tutkitun tiedon näkyvyyttä ja hyödyntämistä yhteiskunnassa.

Osallistuminen edisti Itlan tunnettuutta ja vahvisti Itlan asemaa tutkitun tiedon tuottajana, jalostajana ja levittäjänä sekä tutkitun tiedon voimalla muutosta ja kehitystä ajavana operaattorina. Itlan kuusi tapahtuma tai tekoa tutkitun tiedon teemavuodessa olivat Teemakeskustelu yhteisövaikuttavuudesta nuorten pärjäävyyden tukemiseksi Eriarvoisuusvarasto-Facebook-ryhmässä, Hyvää työtä nuori -tapahtuma, Synty-webinaari yhteistyössä Väestöliiton kanssa, Lapsen oikeuksien foorumi Ääni21 yhteistyössä Alli Paasikiven säätiön ja Hämeenlinnan kaupungin kanssa sekä Kasvun tuki -aikakauslehti ja Itlasto.

Muita tapahtumia vuoden aikana olivat aiemmin mainitut webinaarit näyttöön perustuvista menetelmistä, kuntavaalisohva, First 1000 days -hankkeen työpajat, raporttien julkistamistilaisuudet, hyvinvointijohtamisen työpajat sekä tilaisuudet hyvinvointialueiden valmistelijoille.

Lapsen oikeuksien foorumin ja Syntywebinaarin kulut kohdistuvat viestinnän tapahtumiin. Muiden tapahtumien kulut kohdistuivat järjestämisestä vastaaville toimintalinjoille.

2 HALLINTO

Säätiön hallinto koostuu seuraavista toimielimistä: valtuuskunta, hallitus, varainhoitotoimikunta sekä toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä toimi kertomusvuonna Kasvun tuki -aikakauslehden toimituskunta sekä kansainvälinen asiantuntijapaneeli. Säätiö noudattaa toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen.

2.1 Säätiön valtuuskunta

Säätiön valtuuskunnan tehtävänä on seurata, tukea ja edistää säätiön toimintaa. Valtuuskunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja toimikaudesta säädetään lailla (1004/2017).

Säätiön valtuuskunta kokoontui vuonna 2021 kolme kertaa.

Valtuuskunnan jäsenet vuonna 2021:

Jäsenet:

Mirka Soinikoski (vihr.) (pj.)
Eeva-Johanna Eloranta (sd.) (varapj)
Riitta Mäkinen (sd.)
Ari Koponen (ps.)
Sanna Antikainen (ps.)
Anna-Kaisa Ikonen(kok.) (14.9.2021 saakka)
Sinuhe Wallinheimo (14.9.2021 alkaen)
Ville Kaunisto (kok.)
Hilkka Kemppe (kesk.)
Pia Lohikoski (vas.)

Varajäsenet:

Noora Koponen (vihr.)
Kimmo Kiljunen (sd.)
Johanna Ojala-Niemelä (sd.)
Juha Mäenpää (ps.)
Sheikki Laakso (ps.)
Terhi Koulumies (kok.)

Pekka Aittakumpu (kesk.)
Pasi Kivisaari (kesk.)
Mikko Ollikainen (r.)

2.2 Säätiön hallitus

Säätiön hallitus huolehtii säätiölain (2015/487) perusteella säätiön hallinnosta ja siitä, että säätiön toiminta järjestetään asianmukaisesti tarkoituksen toteutumiseksi. Hallitus vastaa siitä, että säätiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Säätiön työjärjestyksen mukaisesti hallitus valmistelee valtuuskunnassa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta hallituksen jäsenten valitsemista. Lisäksi hallitus päättää säätiön strategiasta, resurssisuunnittelusta sekä toimintapoliittisista linjauksista. Säätiön hallitus kokoontui vuonna 2021 seitsemän kertaa.

Hallituksen jäsenet vuonna 2021:

Jäsenet:

Tuomas Kurttila (pj.)
Sanna Vesikansa (varapj.)
Maria Kaisa Aula
Petri Pohjonen
Mirjam Kalland
Riitta Särkelä
Terhi Päivärinta

Varajäsenet:

Johanna Laisaari
Mikko Mäkelä
Hanna Heinonen (eroilmoitus 1.9.2021 lukien)
Arto Willman
Jorma Komulainen
Mikko Mikkola
Tuire Santamäki-Vuori

2.3 Varainhoitotoimikunta

Varainhoitotoimikunnan tehtävänä on toimia säätiön tukena vastuullisen sijoitustoiminnan toteutumiseksi. Säätiön varainhoidon on oltava suunnitelmallista, varmaa, tuloa tuottavaa, harkitsevaista ja pitkäjänteistä. Varainhoitotoimikunta arvioi sijoitetun varallisuuden tuottokehitystä ja riskejä, sijoitusstrategian toimivuutta sekä ulkopuolisten

varainhoitajien toimintaa. Toimikunta antaa selonteon sijoitustoiminnasta säätiön hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa ja valmistelee tarpeen mukaan sijoitusstrategian muutokset hallitukselle päätettäväksi.

Varainhoitotoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana neljä kertaa.

Varainhoitotoimikunnan jäsenet vuonna 2021:

Mikko Mikkola (pj.)

Tuomas Kurttila

Annika Ekman

Sami Yläoutinen

2.4 Säätiön toimitusjohtaja

VTT, dosentti Petri Virtanen on toiminut säätiön toimitusjohtajana helmikuusta 2019. Toimitusjohtaja Petri Virtanen toimii tehtävänsä ohessa osa-aikaisena hallintotieteen professorina Vaasan yliopiston johtamisen akateemisessa yksikössä.

2.5 Säätiön henkilöstö

Vuoden 2021 aikaan uusina työntekijöinä säätiössä aloittivat tiedeviestinnän asiantuntija Tiina Huttu, projektikoordinaattori Karla Stenberg, tutkimusavustaja Eeli Sissonen sekä lapsiperheköyhyysohjelmassa erikoistutkija Aapo Hiilamo. Loppuvuodesta lapsiperheköyhyysohjelman projektitutkijaksi palkattiin Taru Lilja sekä projektitutkijaksi OKM-tutkimushankkeeseen Anni Kyösti. Molemmat aloittavat tehtävässään vuoden 2022 alussa. Lisäksi viestinnän harjoittelijana aloitti Ilona Reinikainen.

Säätiön henkilöstömäärä kertomusvuoden lopussa oli 16.

2.6 Tilintarkastus

Säätiön tilintarkastajana jatkoi Oy Tuokko Ltd, vastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Elo. Tilikauden aikainen tilintarkastus suoritettiin marras-joulukuun vaihteessa.

2.7 Muut

Kasvun tuki aikakauslehden toimituskunta

Kasvun tuki -aikakauslehden toimituskunnan tehtävänä on ohjata Kasvun tuki -aikakauslehden työtä. Sen tehtävänä on kehittää lehden sisältöä ja uutta

arviointijärjestelmää, edistää lehden tutkimusperustaisuutta sekä varmistaa systemaattisten katsausten laatu ja hyväksyä menetelmäpäivitykset. Toimituskunta kokoontui kertomusvuoden aikana kolme kertaa.

Kasvun tuki -aikakauslehden toimituskunnan jäsenet vuonna 2021:

Taina Laajasalo (pj.)
Kirsi Peltonen
Jorma Komulainen
Mika Niemelä
Riittakerttu Kaltiala

Kansainvälinen asiantuntijapaneeli

Vuonna 2020 asetetun kansainvälisen asiantuntijapaneelin tehtävä on tukea ja vahvistaa säätiön asemaa ja vaikuttavuutta kotimaassa ja kansainvälisesti. Se haastaa ja tuo globaalia perspektiiviä ja osaamista säätiön strategisiin teemoihin ja sisältöihin muun muassa laajentamalla säätiön kansainvälisiä verkostoja ja vaikutusmahdollisuuksia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Elokuussa 2021 kansainvälisen asiantuntijapaneelin jäsenet osallistuivat säätiön virtuaaliseen strategiaseminaariin, jossa he vetivät työpajan säätiön hallitukselle ja hallinnolle.

Asiantuntijapaneelin jäsenet ovat:

Professori Jens Meyer, INSEAD, Paris, Fontainebleau, erityisalana johtaminen ja strategia
Professori John Lavis, McMaster University, Toronto, Ontario, erityisalana hyvinvointi-interventioiden vaikuttavuus ja näyttöön perustuva toiminta
Ryhmäpäällikkö, PhD Piret Tõnurist, OECD-OPSI, Pariisi, erityisalana OECD-maiden innovaatiotoiminta ja palveludesign

3 MUUT TILIKAUDEN KESKEISET TAPAHTUMAT

Sääntöjen päivittäminen

Säätiön valtuuskunta hyväksyi säätiön sääntömuutokset toukokuun 2021 kokouksessaan. Muutokset koskivat sijoitetun pääoman tuoton käyttövaltuutta, säätiön hallituksen jäsenten kelpoisuutta ja säätiön hallituksen puheenjohtajien toimikautta. Merkittävänä sääntömuutoksena oli myös tutkimusprofessorin arvonimen käyttöönotto säätiössä.

Merkintä arvonlisäverovelvolliseksi

Säätiö merkittiin syksyllä 2021 liiketoiminnasta arvonlisäverovelvolliseksi 01.01.2021 alkaen.

4 VARAINHOITO JA TALOUS

Säätiön varainhoitajina ovat toimineet vuodesta 2018 lähtien Aktia (ent. Taaleri) ja EVLI Pankki Oyj. Varainhoitajat raportoivat toiminnastaan säätiön varainhoitotoimikunnalle kvartaaleittain.

Säätiön sijoitusstrategian mukaan säätiön sijoitusvarallisuuden pitkän aikavälin strategiseksi tavoitteeksi on asetettu 4 % vuosittainen reaali tuotto. Säätiön sijoittamisen aikajänne on pitkä ja säätiön varojen sijoitustoiminnan on oltava suunnitelmallista ja vastuullista. Sijoitusten tulee olla tehokkaasti hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, omaisuudenhoitajien ja sijoitustyylien kesken. Ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys ovat säätiölle tärkeitä periaatteita sijoitustoiminnan toteuttamisessa.

Markkinaympäristö

Vuosi 2021 jäänee historiaan keskimääräistä parempana sijoitusvuotena. Osakekurssit kohosivat reippaasti vuoden aikana, euroissa mitattuna maailman osakkeet kallistuivat jopa 27 %. Länsimaissa sijoitusvuosi oli erityisen hyvä, osakekurssit nousivat 31 % mutta kehittyvien markkinoiden osaketuotto oli suhteessa huomattavasti huonompi ja jäi keskimäärin alle 5 %:in.

Eurooppalaisten valtiolainojen korot tuottivat negatiivisesti 2,9 % ja paremman luotto- luokituksen omaavat eurooppalaiset yrityslainat tappiota 1 %. Riskilainat tuottivat keskimäärin positiivista tuottoa eri maanosissa, Euroopassa 3,2 % ja kehittyvissä maissa hieman yli 6 %.

Sijoitusten tuotot

Vuoden sijoitusomaisuuden tuotot olivat plussalla 16,3 %**. Osakesijoitukset tuottivat 27,9 %. Korkosijoitukset -0,3 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset 11,5 %.

Sijoitusten jakauma

Sijoitukset jakaantuivat eri omaisuuslajeihin vuoden lopussa seuraavasti: 55 % osakesijoituksia, 37 % korkosijoituksia ja 8 % vaihtoehtoisia sijoituksia. Osakesijoitusten maantieteellinen jako on linjassa strategiassa määriteltyyn allokaatioon.

Itlan sijoitusstrategian mukaan korkosijoitusten pääpaino tulee olla hyvän luottoluokituksen yrityslainoissa. Vuoden lopussa paino oli 80 %. Vaihtoehtoisista sijoituksista vuoden lopussa valtaosa sijoituksista oli laajasti hajautetuissa ratkaisuisissa. Maantieteellisesti sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla.

Vuoden lopussa sijoitussalkun allokaatio ei poikennut merkittävästi sijoitusstrategian määritellystä neutraaliallokaatiosta: osakesijoitukset olivat 5 % ylipainossa ja muut omaisuuslajit pienessä alipainossa.

Taloudellinen tilanne

Säätiön sijoitusvarallisuuden markkina-arvo oli 31.12.2021 yhteensä 64 135 576,91 euroa. Kertomusvuoden aikana osinkotuottoja säätiölle kertyi 563 680,83 euroa, korkotuottoja 69 306,19 euroa ja muita rahoitustuottoja 4 519 360,97 euroa.

Tilikauden lopussa säätiön käyttötilien saldot olivat yhteensä 5 123 901,65 euroa.

Säätiön hallitus päätti vuoden 2021 toimintamenobudjetiksi 2 750 000 euroa. Toimintamenobudjetin toteuma vuonna 2021 oli yhteensä 2 320 144,84 euroa (2 067 026,27 euroa vuonna 2020).

Henkilöstökulujen osuus toimintamenoista oli yhteensä 1 078 189,65 euroa. Hallinto- ja muihin kuluihin säätiö käytti yhteensä 135 653,54 euroa. Hallintokulut sisältävät mm. toimilakustannukset, atk-, laite- ja ohjelmakulut, tilintarkastus- ja kirjanpitoluotot sekä toimisto- ja pienhankintakulut.

Tieteelliseen tutkimukseen myönnettyjä apurahoja maksettiin yhteensä 52 668,35 euroa.

Tilikauden ylijäämä oli 3 074 840,35 euroa.

**TWR-tuotto (time-weighted return). Tässä esitettävät luvut perustuvat sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutoksiin. Luvut sisältävät todellisen markkinamuutoksen koko toimintakaudelle. Luvuissa on sekä realisoituneet tuotot/tappiot ja realisoitumattomat tuotot/tappiot. Luvut sisältävät myös mm. osinko-, voitto-osuus ja korkotuotot.

5 LÄHIPIIRITOIMET

Tilikaudelta ei ole tiedossa, että säätiö olisi myöntänyt apurahoja, avustuksia, lahjoituksia tai vastikkeettomia tukia säätiön lähipiiriin kuuluville henkilöille tai yhteisöille.

Säätiöllä on tiedossa tilikaudelta seuraavat taloudelliset toimet säätiön ja sen lähipiiriin kuuluvien välillä:

- Säätiö on maksanut palkkioita hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle yhteensä 155 688,96 euroa.
- Säätiö on maksanut tilintarkastajalle palkkiota yhteensä 13 609 euroa.
- Säätiön on maksanut konsultointipalkkiota säätiön lähipiiriin kuuluvan Mikko Mikolan määräysvallassa olevalle yritykselle Juramentum Oy:lle yhteensä 3 298,40 euroa.

Muita tiedossa olevia lähipiiritoimia säätiöllä ei ole ollut kertomusvuoden aikana.

6 KATSAUS VUOTEEN 2022

Toimintavuosi 2022 on säätiön voimassa olevan strategiakauden viimeinen vuosi. Vuoden 2022 aikana valmistellaan säätiön strategia vuosille 2023–2026.

Toimintavuotta 2022 leimaa edelleen koronapandemian jatkuminen, ainakin alkuvuoden osalta. Se haastaa monin tavoin lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia mahdollisesti synkistyvien työllisyysnäkökymien ja pandemiasta johtuvien yhteiskunnallisten suljusten tuloksena.

Todennäköisesti vuonna 2022 tulemme näkemään uudenlaisia ilmiöitä, jotka haastavat lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Yksi tällainen ilmiö liittyy lasten kokemaan toiseuteen ja yksinäisyyteen. Oman haasteensa tuovat mukanaan nopeasti etenevät väestömuutokset, kuten syntyvyyden lasku ja väestön ikääntyminen, mikä vaikuttaa nopeasti lasten ja lapsiperheiden palvelujen saatavuuteen. Oma lukunsa tässä muutosprosessissa on vuoden 2023 alussa toimintansa käynnistävät hyvinvointialueet, joiden toimintatavoista esimerkiksi palveluintegraation ja perheiden palvelujen osalta ratkaisut tehdään hyvinvointialueittain vuoden 2022 loppuun mennessä.

Toimintavuonna 2022 kasvaa kysyntä säätiön tutkimusosaamiselle, mikä on ollut strateginen tavoite viimeksi kuluneina vuosina. Tämä on jatkoa viime vuosina heränneelle kiinnostukselle saada tehdä yhteistyötä säätiön kanssa lasten hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä.

Toimintavuotta 2022 tulee värittämään myös säätiön 35-vuotisjuhlavuosi. Vuonna 2022 tulee kuluneeksi myös viisi vuotta eduskunnan päätöksestä lahjoittaa säätiölle 50 miljoonan euron pääoma.

Tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	16 155,82	21 541,10
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	53 174 500,63	51 189 088,41
Pysyvät vastaavat yhteensä	53 190 656,45	51 210 629,51
Vaihtuvat Vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	11 502,00	11 502,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	105 564,67	1 677,47
Muut saamiset	6 224,66	317,31
Siirtosaamiset	577 963,19	199 888,79
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	689 752,52	201 883,57
Saamiset yhteensä	701 254,52	213 385,57
Rahat ja pankkisaamiset	6 008 472,61	5 124 276,87
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 709 727,13	5 337 662,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	59 900 383,58	56 548 291,95
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	50 456,38	50 456,38
Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto	49 999 949,00	49 999 949,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	6 285 505,46	7 149 045,46
Tilikauden tulos	3 074 840,35	-863 540,00
Oma pääoma yhteensä	59 410 751,19	56 335 910,84
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	121 180,72	0,00
Ostovelat	219 368,53	85 189,97
Muut velat	38 808,26	27 940,13
Siirtovelat	110 274,88	99 251,01
Vieras pääoma yhteensä	489 632,39	212 381,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	59 900 383,58	56 548 291,95

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. -31.12.2020
VARSINAINEN TOIMINTA		
Lapsipolitiikan tieto		
Tuotot	26 375,77	50 077,70
Henkilöstökulut	-302 097,91	-274 887,77
Muut kulut	-227 598,68	-241 818,97
Lapsipolitiikan tieto yhteensä	-503 320,82	-466 629,04
Lapsipolitiikan johtamisosaaminen		
Henkilöstökulut	-164 616,61	-132 081,63
Muut kulut	-50 954,97	-89 141,56
Lapsipolitiikan johtamisosaaminen yhteensä	-215 571,58	-221 223,19
Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta		
Tuotot	56 663,00	0,00
Henkilöstökulut	-217 247,65	-161 863,70
Muut kulut	-511 916,87	-392 338,94
Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta yhteensä	-672 501,52	-554 202,64
Lapsiköyhyysohjelma		
Henkilöstökulut	-15 595,52	0,00
Muut kulut	-28 960,24	0,00
Lapsiköyhyysohjelma yhteensä	-44 555,76	0,00
Viestintä ja vaikuttaminen		
Tuotot	4 105,39	8 166,26
Muut kulut	-61 991,11	-62 802,72
Viestintä ja vaikuttaminen yhteensä	-57 885,72	-54 636,46
Apurahat ja avustukset	-170 000,00	-106 880,00
Keskitettyt toiminnot		
Tuotot	96 518,61	45 000,00
Henkilöstökulut	-363 656,75	-384 577,84
Muut kulut	-389 171,30	-323 877,10
Keskitettyt toiminnot yhteensä	-656 309,44	-663 454,94
VARSINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	-2 320 144,84	-2 067 026,27

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA
Tuotot

Arvopapereiden myyntivoitot	4 407 953,56	1 190 444,05
Osinkotuotot	563 680,83	405 034,32
Korkotuotot	69 306,19	67 734,39
Voitto-osuudet	33 688,03	39 131,19
Muut sijoitustuotot	77 719,38	62 887,30
Arvon alentumisten palautukset	543 616,23	100 537,16
Tuotot yhteensä	5 695 964,22	1 865 768,41

Kulut

Arvopapereiden myyntitappiot	-79 229,13	-327 060,14
Korkokulut	-27 316,82	-23 532,10
Varainhoito	-43 895,55	-37 706,11
Arvon alentumiset	-150 537,53	-273 983,76
Lähdeverot	-0,00	-0,03
Kulut yhteensä	300 979,03	-662 282,14

**SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA
YHTEENSÄ**
5 394 985,19   **1 203 486,27**
TILIKAUDEN TULOS
3 074 840,35   **-863 540,00**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)
3 074 840,35   **-863 540,00**

Liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu annetun asetuksen Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista mukaan pienyhteisösäännöksiä noudattaen. (VMA 1753/2015)

Arvostusperiaatteet

Sijoitusarvopaperit on arvostettu kirjanpidossa hankintamenoonsa tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	2021	2020
Kokonaistuotot	5.879.626,99	1.969.012,37
Kokonaiskulut	<u>-2.804.786,64</u>	<u>-2.832.552,37</u>
Tilikauden yli- / alijäämä	3.074.840,35	-863.540,00

Liitetiedot henkilöstöstä ja toimielimien jäsenistä

Säätiön palveluksessa tilikaudella on ollut keskimäärin 17 työntekijää.

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	903.385,25	818.855,86
Henkilösivukulut	<u>174.804,40</u>	<u>146.202,22</u>
Yhteensä	1.078.189,65	965.058,08

Toimielinten jäsenille maksetut palkkiot

Hallituksen jäsenille	12.950,00	13.300,00
Valtuuskunnan jäsenille	7.300,00	4.700,00
Varainhoitotoimikunnan jäsenille	2.650,00	4.150,00
Tieteellisen neuvoston jäsenille	0,00	180,00
Kasvun tuki toimituskunnan jäsenille	<u>1.500,00</u>	<u>0,00</u>
Yhteensä	24.400,00	22.330,00
Tilintarkastusyhteisölle	13.609,00	12.660,40

Tasetta koskevat liitetiedot

Sijoitukset

Hankintahinta 31.12.	53.422.372,48	51.830.038,92
Kirjanpitoarvo	53.181.255,95	51.189.088,41
Markkina-arvo	64.135.576,91	58.389.434,72
Erotus	10.713.204,43	6.559.395,80

Oma pääoma

Peruspääoma	50.456,38	50.456,38
Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto	49.999.949,00	49.999.949,00
Edell.tilikausien ylijäämä	6.285.505,46	7.149.045,46
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>3.074.840,35</u>	<u>-863.540,00</u>
Oma pääoma yhteensä	59.410.751,19	56.335.910,84

Itlan sääntöjen 4§:n mukainen selvitys ja laskelma tilikauden 2021 tavanomaisten toimintamenojen rahoittamisesta

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiölle ("Itla") lahjoitettiin eduskunnan 5.12.2017 tekemän juhlapäätöksen perusteella 49.999.949,00 euron arvosta (luovutushetken käypä arvo) Neste Oy:n osakkeita. Osakkeet siirtyivät Itlan arvo-osuustilille 4.1.2018. Lahjoitus on rahastoitu ja esitetty omassa pääomassa erillisellä rivillä "Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto".

Säätiön sääntöjen 4§:n 2. momentin mukaan Itlalle luovutetun omaisuuden tuottoa ja muuta aiemmin kertynyttä säätiön omaisuuden tuottoa voidaan käyttää säätiön tavanomaisen toiminnan rahoittamiseen vuosittain säätiön hallituksen hyväksymän toimintabudjetin ja -suunnitelman mukaisesti.

Säätiön sääntöjen 4§:n 3.momentin mukaan, jos säätiön oma pääoma on alle Itlalle (4.1.2018) luovutetun omaisuuden luovutushetken markkina-arvon, säätiön sijoitusomaisuutta on kartutettava niillä varoilla, jotka jäävät käyttämättä tavanomaisten toimintamenojen jälkeen.

Säätiön tilikauden tavanomaisiksi toimintamenoiksi on katsottu kaikki kirjanpitoon suoriteperiaatteella kirjatut säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi syntyvät varsinaisen toiminnan, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan kulut sekä mahdolliset sijoitusomaisuuden realisoitumattomat arvonalennukset. Säätiön tilikauden tuloksi on katsottu kaikki kirjanpitoon suoriteperiaatteella kirjatut varsinaisen toiminnan, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan tuotot sekä mahdolliset sijoitusomaisuuden arvonalautukset. Seuraavassa on esitetty laskelma säätiön sääntöjen 4§:n noudattamisesta.

Laskelma säätiön sääntöjen 4§:n noudattamisesta:

	2021	2020
Toiminnan ylijäämä, alkusaldo	6.926.455,97	7.616.549,37
Tilikauden realisoituneet tulot	5.336.010,76	1.868.475,21
Tilikauden realisoituneet toimintamenot	<u>-2.654.249,11</u>	<u>-2.558.568,61</u>
Tilikauden toiminnan yli-/alijäämä (realisoitunut)	2.681.761,65	-690.093,40
Toiminnan kumulatiivinen yli-/alijäämä (realisoitunut)	9.608.217,62	6.926.455,97
Tilikauden kirjanpitoon kirjattu sijoitusomaisuuden arvomuutos	393.078,70	-173.446,60
Toiminnan kumulatiivinen yli-/alijäämä	9.360.345,81	6.285.505,46
Täsmäytys omaan pääomaan	31.12.2021	31.12.2020
Peruspääoma	50.456,38	50.456,38
Toiminnan ylijäämä lahjoitushetkellä	131.536,84	131.536,84
Toiminnan ylijäämä (lahjoituksen jälkeen)	9.228.808,97	6.153.968,62
Lahjoitus 4.1.2018	<u>49.999.949,00</u>	<u>49.999.949,00</u>
Säätiön oma pääoma yhteensä	59.410.751,19	56.335.910,84

Säätiön toimintaa on rahoitettu realisoituneilla tuotoilla ja kumulatiivinen toiminnan realisoitunut ylijäämä on 9.608.217,62 euroa. Huomioituna sijoitustoiminnan kirjanpitoon kirjatut realisoitumattomat arvonalennukset, on kumulatiivinen toiminnan ylijäämä 9.360.345,81 euroa. Säätiön toimintaa ei ole jouduttu rahoittamaan lahjoituksen pääomalla.

Taseen ulkopuoliset vastuut ja sitoumukset

<u>Säätiön myöntämät apurahat tuleville kausille</u>	<u>Summa</u>	<u>Apurahojen ajankohta</u>
Xiaowen Wang	6 000,00	2022
Johanna Timonen	6 000,00	2022
<u>Säätiön tulevat rahoitusosuudet/avustukset tuleville kausille</u>	<u>Summa</u>	<u>Avustuksien ajankohta</u>
Turun yliopisto, yhteistyösopimus, Ihmeelliset vuodet -menetelmätuki	100 000,00	2022
Turun yliopisto, lahjoitusprofessori	160 000,00	2022–2023
Oulun yliopisto, lahjoitusprofessori	110 000,00	2022–2023
Tampereen yliopisto, lahjoitusprofessori	480 000,00	2022–2025
Oulun kaupunki, puitesopimus, AO-verkosto	35 000,00	2022
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, puitesopimus, AO-verkosto	35 000,00	2022
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä, puitesopimus, AO-verkosto	35 000,00	2022
Tampereen kaupunki, yhteistyösopimus, AO-verkosto	35 000,00	2022
Senaatti-kiinteistöt / rahoitussopimus, Työ 2.0 LAB	22 320,00	2022–2023
THL, tutkimusyhteistyösopimus, Lasten tuki -tutkimus	20 000,00	2022
Hämeen ammattikorkeakoulu, yhteistyösopimus, asiantuntijapalvelu Lapsiperheköyhyysohjelmassa	8 928,00	2022
Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, rahoitussopimus, TCM-pilotin interventiotutkimus	17 500,00	2022
MDI Public Oy, alihankintasopimus, OKM-tutkimushankkeen 1. osatutkimus	32 100,00	2022
Tutkimustoimisto Sade, toimeksiantosopimus, kuntien hanke- rahoituksen esteitä käsittelevä tutkimus	<u>8 990,00</u>	2022
	1 111 838,00	
	2022	2023–
Vuokravastuu, toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus	23 004,00	0,00
Leasinglaitteet	1 641,93	0,00
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	2021	2020
Vuokravakuus, toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus	11 502,00	11 502,00

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Helsingissä ____/____ 2022

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr:n hallitus

_____
Tuomas Kurttila
Hallituksen puheenjohtaja

_____
Sanna Vesikansa

_____
Maria Kaisa Aula

_____
Petri Pohjonen

_____
Mirjam Kalland

_____
Riitta Särkelä

_____
Juho Romakkaniemi

Toimitusjohtajan allekirjoitus

_____
Petri Virtanen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä ____/ ____ 2022
Oy Tuokko Ltd tilintarkastusyhteisö

KHT Janne Elo

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Päiväkirja	Sähköinen arkisto
Pääkirja	Sähköinen arkisto
Tilinpäätös	Sähköisessä muodossa
Tase-erittelyt	Sähköisessä muodossa

Tositelajit ja säilyttämistapa

Myyntilaskut	Sähköinen arkisto
Ostolaskut	Sähköinen arkisto
Verkkolaskut (ostolaskut)	Sähköinen arkisto
Matka- ja kululaskut, muistiot	Sähköinen arkisto
Palkat	Sähköinen arkisto
Tiliotteet, maksutositteet	Sähköinen arkisto
ALV-laskelmat	Sähköinen arkisto
Kausiveroilmoitukset	Sähköinen arkisto

Liitetietotositteet

Nro	Tiedoston nimi	Kuvaus liitetiedosta
1	Henkilöstökulut ja toimielinten jäsenten palkkiot.pdf	Henkilöstökulut ja toimielinten jäsenten palkkiot
2	Henkilöstön määrä tilikaudella keskimäärin.pdf	Henkilöstön määrä tilikaudella keskimäärin
3	Arvopaperit, EVLI.pdf	Arvopaperit, EVLI
4	Arvopaperit, Aktia.pdf	Arvopaperit, Aktia
5	Laskelma säätiön sääntöjen 4§n noudattamisesta.pdf	Laskelma säätiön sääntöjen 4§:n noudattamisesta
6	Leasing- ja vuokravastuut.pdf	Leasing- ja vuokravastuut

Tase-erittely erillisenä.

Tilinpäätös on säilytettävä vähintään 31.12.2031 asti. (KPL 2:10.1 §)

Tilikauden kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 31.12.2027 asti. (KPL 2:10.2 §)

Tilinpäätöksen on toteuttanut:

Suomen Säätiötilipalvelu Oy
 Auktorisoitu tilitoimisto
 Annankatu 31–33 C 45
 00100 Helsinki

This document contains 33 pages before this page

Dokumentet inneholder 33 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 33 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 33 sider før denne side

Detta dokument innehåller 33 sidor före denna sida

TUOMAS KURTTILA

5a29c3c9-9983-421c-b220-5eafed45296e - 2022-03-24 18:09:46 UTC +02:00
BankID / MobileID - d6c6f8a3-23c7-4513-b185-842e2021da4e - FI

SANNA MARJUKKA VESIKANSA

e08ca4b9-60a8-4f8c-963d-46c70b59735a - 2022-03-28 13:19:52 UTC +03:00
BankID / MobileID - f38e6bbb-1808-4d5a-b249-1309eddad269 - FI

MARIA KAISA AULA

7919d8e3-11fb-40c9-9b93-bb3069ab79df - 2022-03-31 17:19:04 UTC +03:00
BankID / MobileID - bb32979c-e1c9-4356-9a2c-dab61ecb027b - FI

PETRI POHJONEN

e332af70-d7f8-4b3a-b69e-f9ccf4e8e51c - 2022-03-31 20:51:01 UTC +03:00
BankID / MobileID - 42187186-ab0d-4312-97b8-5f4ae96674de - FI

Mirjam Johanna Kalland

a730d005-7cac-4bac-ac91-3100024f5ac7 - 2022-04-07 09:11:39 UTC +03:00
BankID / MobileID - 95f6e7b8-7545-4416-89f4-7db050333e43 - FI

RIITTA MARITA SÄRKELÄ

2e766d72-dd6b-4dc9-8993-a61a6d8f0989 - 2022-04-07 09:14:07 UTC +03:00
BankID / MobileID - 97a745c8-36ab-4de9-9622-81d3e7a439b9 - FI

JUHO ROMAANIEMI

1fc75d04-9be7-4602-a1cc-e8cb99ff4202 - 2022-04-11 10:06:18 UTC +03:00
BankID / MobileID - 4f377ffc-4aa3-4229-addd-5379aef10287 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 34 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 34 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 34 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 34 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 34 sider før denne side

PETRI JUHANI VIRTANEN

b8529b9b-0c20-4444-a967-601f6bc648b2 - 2022-04-11 11:21:32 UTC +03:00

BankID / MobileID - 11619f83-5945-47c3-93d7-a162bf057770 - FI

JANNE KARI ILARI ELO

ae4783db-7a67-47f4-824b-3e302e8279aa - 2022-04-12 21:29:41 UTC +03:00

BankID / MobileID - 6579f6f2-63e6-4163-8915-595b3672e3f0 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende